Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	31Ek/1356/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6120370086
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Bomborová
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2023:6120370086.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedüšová, advokátka, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, proti povinnému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX A., právne zastúpený: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, Urbánkova č. 1562/6, 040 01 Košice, IČO: 35 561 734, o vymoženie 697,73 eur a trov exekúcie, vedenej u súdneho exekútora: C. D. E., F. G. XX, XXX XX A. (ako právny nástupca súdneho exekútora: JUDr. Lýdia Bujňáková, Pražská 4, 040 01 Košice), pod sp. zn. 249EX 453/2020, o návrhu povinného na zastavenie exekúcie, o sťažnosti oprávneného voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, vydaného vyšším súdnym úradníkom, sp. zn. 31Ek/1356/2020 dňa 18.05.2021, takto

r o z h o d o l :

Súd sťažnosť oprávneného z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1/ Vyšší súdny úradník vydal dňa 18.05.2021 uznesenie, ktorým návrh povinného na prerušenie exekučného konania zamietol (výrok I.), exekúciu zastavil podľa § 61k ods. 1 písm. d/ Exekučného poriadku (výrok II.), trovy exekúcie oprávnenému nepriznal (výrok III.), oprávnenému uložil povinnosť nahradiť trovy povinnému vo výške 72,68 Eur (výrok IV.) a súdnemu exekútorovi vo výške 36 EUR (výrok V.). V odôvodnení, za použitia § 45 ods. 2 písm. d/, § 61k ods. 1, ods. 2, ods. 5, § 61l ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“), § 52 ods. 1 -4, § 54 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSRK“), ako i poukazom na judikatúru najvyšších súdnych inštancií, najmä rozhodnutí Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 410/2012 z 22.08.2012, Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo 105/2011 z 10.10.2012, 3Cdo 146/2011, 3Cdo 122/2011, Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-40/08) uviedol, že po preskúmaní návrhu povinného na zastavenie exekúcie dospel k záveru, že je dôvodný, nakoľko sú dané skutočnosti, ktoré bránia vo vymáhateľnosti exekučného titulu. Na podklade exekučného titulu – rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 00548/13 z 22.07.2013, ktorý vydal rozhodca JUDr. Miroslav Rác, už bola vedená tzv. stará exekúcia (JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. pod sp. zn. EX 5425/14, ktorého vykonaním exekúcie poveril Okresný súd Michalovce v konaní sp. zn. 11Er/259/2014). Po jej zastavení zo zákona (ZoUNEK) podal oprávnený tzv. opätovný návrh, na základe ktorého sa začalo toto exekučné konanie a po doručení poverenia súdnemu exekútorovi, JUDr. Lýdii Bujňákovej aj exekučné konanie.

2/ Povinný tvrdil, že medzi ním a oprávneným vznikol spotrebiteľský vzťah, a to na základe formulárovej zmluvy, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, nesprávne označenie dlžníka (v tomto konaní povinného), či nesprávne uvedenie účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Z predložených listinných

dôkazov mal vyšší súdny úradník za preukázané, že dňa 01.06.2012 došlo k uzavretiu Zmluvy o úvere č. 900302611 medzi veriteľom - oprávneným a dlžníkom - povinným označeným jednak obchodným menom, adresou a IČO-m, ale aj menom a priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a adresou pobytu. Formulárové vyhotovenie zmluvy podpísal povinný, vrátane osobitnej časti o uvedení účelu poskytnutia špecifikovaných finančných prostriedkov na výkon podnikania, ako fyzická osoba. V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, ak v nej bol povinný označený jednak ako fyzická osoba podnikateľ s vyhlásením o poskytnutí finančných prostriedkov na výkon podnikania, a jednak ako fyzická osoba nepodnikateľ, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotrebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Nakoľko oprávnený nespochybniteľne nepreukázal, že povinný pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti, vyšší súdny úradník v súlade s výkladom podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vychádzal zo skutočnosti, že zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným, založený predmetnou zmluvou, je vzťahom spotrebiteľským a zmluva je spotrebiteľská podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto aplikoval aj na právne vzťahy vyplývajúce z predmetnej zmluvy ustanovenia spotrebiteľského práva.

3/ Z predloženej rozhodcovskej zmluvy vyšší súdny úradník zistil, že sa jedná o samostatný, listinný, vopred predtlačený dokument, uzavretý medzi oprávneným a povinným dňa 01.06.2012, teda v ten istý deň ako zmluva o úvere. V predloženom znení koncipovanú rozhodcovskú zmluvu, vyšší súdny úradník právne posúdil ako neprijateľnú a s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, nakoľko nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Skutočnosť, že bola rozhodcovská zmluva upravená na samostatnom listinnom dokumente ešte nepreukazuje jej individuálne dojednanie, keďže má formulárový charakter, ktorý spotrebiteľ - povinný nemohol nijako ovplyvniť. Jediné údaje, ktoré boli dopĺňané do formulárovej rozhodcovskej zmluvy boli identifikačné údaje povinného, číslo zmluvy, na ktorú sa rozhodcovská doložka viaže, dátum uzavretia a podpisy. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Povinnému bola predložená vopred predpísaná rozhodcovská zmluva s vopred určeným spôsobom prípadného riešenia sporov medzi zmluvnými stranami, pričom voľba závisela od rozhodnutia žalobcu, ktorým je spravidla dodávateľ - oprávnený a predmetná rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi - povinnému dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ - oprávnený podá žalobu na rozhodcovskom súde. Povinný sa tak musel podrobiť rozhodcovskému konaniu iniciovaného oprávneným pred vopred určeným jediným rozhodcovským súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Vyšší súdny úradník konštatoval, že možnosť voľby spotrebiteľa (povinného) bola len iluzórna. Keďže povinný nemal možnosť zapracovať do rozhodcovskej zmluvy ním navrhnutého rozhodcu alebo rozhodcovský súd, a teda rozhodovať o jej obsahu, pričom nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by sa priamo týkala predmetu uzatváranej zmluvy, mal tak jedine možnosť rozhodcovskú doložku ako celok prijať alebo odmietnuť, čo nemožno považovať za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Výber rozhodcovského súdu mal tak reálne iba dodávateľ - oprávnený, čím je daná výhoda na strane oprávneného, čo vzhľadom na vyššie uvedené, spôsobuje neprijateľnosť a absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu. Rozhodcovská zmluva síce obsahovala vyhlásenie dlžníka, že uzatvorením tejto zmluvy súhlasí a vyhlasuje, že bol pred jej uzavretím osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia, a rovnako rozhodcovská zmluva, s poukazom na vyššie uvedené, obsahuje aj poučenie o možnosti odstúpenia od nej a následného postupu (čl. II bod 3), no jedná sa o predtlačené formulárové znenie napísané malým písmom, ktoré dlžník zrejme nemohol odmietnuť, keďže rozhodcovská zmluva a zmluva boli uzatvorené v jeden a ten istý deň, čo vyvodzuje pochybnosť o zvýšenej bdelosti dlžníka - povinného pri jej uzatváraní a jeho uvedomení si dôsledkov jej uzavretia. Dodal, že od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku („ex tunc“) neplatná, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Rozhodcovská zmluva sa navyše nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Súčasne poukázal i na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24.02.2011.

4/ Keďže vyšší súdny úradník dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva, na podklade ktorej prebehlo rozhodcovské konanie, je absolútne neplatným právnym úkonom, nemohol rozhodcovský súd platne odvodiť svoju právomoc vo veci konať a vydať exekučný titul. Exekučný súd nemôže akceptovať ako exekučný titul rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu. Exekučný titul, vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax za rozhodnutie zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Na nulitný akt sa hľadí tak, akoby neexistoval. Takto exekučnému súdu predložený exekučný titul je potom v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku a nie je spôsobilým exekučným titulom, na podklade ktorého má byť vymožená uplatnená pohľadávka.

5/ Povinný v návrhu na zastavenie exekúcie poukázal aj rozpor výšky úrokov z omeškania s dobrými mravmi a nezákonnosť zmenky, ktorá bola podkladom vydania exekučného titulu. Tieto námietky považoval vyšší súdny úradník za neopodstatnené. Hoci bola povinnému exekučným titulom uložená povinnosť uhradiť oprávnenému okrem istiny aj zmenkový úrok, zákonný úrokom a trovy rozhodcovského konania, oprávnený si v návrhu na vykonanie exekúcie uplatnil len nárok na istinu priznanú exekučným titulom. Okrem toho poukázal, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu, teda zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý ho vydal a nemôže naprávať prípadné chyby a nedostatky rozhodnutia, a teda ani rušiť rozhodnutia iných orgánov. Povinný mohol tieto skutočnosti (výšku úrokov a nezákonnosť zmenky) namietať v základnom konaní, preskúmaním exekučného titulu podľa poučenia v ňom uvedeného alebo podaním žaloby o zrušenie exekučného titulu, keďže exekučný súd prihliada len na skutočnosti, ktoré vznikli po vzniku exekučného titulu. Nad rámec uvedeného poukázal na § 17 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a vystavenia zmenky (t. j. dňa 01.06.2012), ktorý ustanovil, že v prípade spotrebiteľských úverov nemožno zabezpečiť jeho plnenie zmenkou. Vzhľadom na uvedené tak v čase uzavretia zmluvy a vystavenia zmenky došlo k postupu v rozpore s citovaným ustanovením, a preto zabezpečenie záväzkového vzťahu zo spotrebiteľského úveru a plnenie zo spotrebiteľskej zmenky bolo neprípustné.

6/ V rámci návrhu na zastavenie exekúcie povinný žiadal aj o prerušenie prebiehajúcej exekúcie, z dôvodu ním podanej žaloby na ochranu spotrebiteľa na Okresnom súde Michalovce. Vyšší súdny úradník túto skutočnosť nepovažoval za takú, ktorá by bránila v prebiehajúcej exekúcii. Podanie žaloby na ochranu spotrebiteľa nie je ani jedným z dôvodov vydania upovedomenia o odklade exekúcie podľa § 61h Exekučného poriadku. Dôvodom vydania upovedomenia o odklade exekúcie je rozhodnutie o odklade vykonateľnosti exekučného titulu, ktoré však súdu nebolo zo strany povinného predložené. Keďže však vyšší súdny úradník exekúciu zastavil podľa § 61k Exekučného poriadku, návrhu povinného na prerušenie konania aj preto nevyhovel. O trovách exekučného konania rozhodol v zmysle zásady úspechu, keď oprávnenému, ktorý v konaní úspešný nebol, mu nárok na trovy nepriznal a povinnému ako úspešnému účastníkovi priznal nárok na náhradu trov konania v celkovej výške 72,68 eur, a to za 2 úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia a podanie návrhu na zastavenie exekúcie (2 x 25,72 eur + 2 x režijný paušál za rok 2020, t. j. 2 x 10,62 eur). O náhrade trov exekúcie súdneho exekútora rozhodol podľa § 199c ods. 1 Exekučného poriadku tak, že povinnosť ich nahradiť vo výške 36 eur uložil oprávnenému, pretože exekúcia bola zastavená z dôvodu, ktorý mu možno pričítať.

7/ Proti rozhodnutiu podal oprávnený sťažnosť, ktorou žiadal napadnuté uznesenie zrušiť. Odmietal posudzovanie povinného ako spotrebiteľa, s ktorým dňa 01.06.2012 uzavrel zmluvu o úvere č. 900302144, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver na účel podnikania. V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov povinný zmluvu o úvere uzatvoril ako fyzická osoba podnikateľ, pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojho podnikania a finančné prostriedky boli poskytnuté na účel podnikania. Na základe vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský. Dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel povinný poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Skutočnosť, na čo konkrétne bol povinným následne poskytnutý úver aj využitý, oprávnený neskúma, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Povinný ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. V prípade postavenia oprávneného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinným vstupoval. Argumentácia oprávneného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. Pri

výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci C. H. proti Bay Wa AG publikovaný o.i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04 publikovaný o.i. v Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1 – 487. Praha, Linde 2008, s. 324; Selucká, M. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2008, s. 54). Vyššie uvedená argumentácia je v súlade s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, č. k. 21CoE/378/2016-53 zo dňa 28.03.2017, Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014 z 24.09.2015, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.02.2016, Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.3.201

8/ Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania (článok II - predmet zmluvy, bod 1). Z toho jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a povinný sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (Magál, M. – Kubina, P.: Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách. Justičná revue, 2008, č. 4, s. 616 a nasl.). Povinný má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu, v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Ďalej poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017, sp. zn. 2Er/1464/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoE/297/2017 zo dňa 24.08.2017, Okresného súdu Svidník, sp. zn. 6C/176/2014-75. Rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý obom stranám umožní predkladať návrhy na vykonanie dôkazov, podanie vzájomnej žaloby, návrhy na doplnenie žaloby a najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom druhej strany. Ak ide o rozhodovanie na Stálom rozhodcovskom súde pri ustanovení rozhodcov sa vychádza z rokovacieho poriadku súdu, pokiaľ sa strany nedohodli na osobe rozhodcu. Problémy pri ustanovení rozhodcov vznikajú, ak strany uzavreli len rozhodcovskú doložku, v ktorej riešili okruh majetkových sporov, ktoré sa budú podľa vzájomnej dohody rozhodovať v rozhodcovskom konaní a o otázke ustanovenia rozhodcov neuzavreli žiadnu dohodu. V rozhodcovskej zmluve by sa preto mali dohodnúť na spôsobe ustanovenia rozhodcov, za podmienky ak sa nevedia dohodnúť na konkrétnej osobe rozhodcu. Tomu chcel veriteľ predísť, a preto navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. Ak by mal predsa len odporca, v tomto konaní povinný pochybnosti o stanovenou rozhodcovi a domnieval sa, že ide o sudcu, ktorý rozhoduje zaujato a nespravodlivo, mohol podať námietku predpojatosti podľa § 9 ZoRK. Mal možnosť tak urobiť v žalobnej odpovedi, nakoľko v každom a jednom prípade je zasielaná výzva na žalobnú odpoveď. Hoci si zmluvné strany dohodli písomné konanie, nebolo vylúčené, aby sa konanie uskutočnilo ústnou formou, ak o to jedna zo strán požiada. V tomto prípade takáto žiadosť, ani námietky voči forme konania podaná nebola.

9/ Oprávnený odmietal akékoľvek argumenty povinného, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa jedná o individuálne dojednanú podmienku. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Je naviac logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo

priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská doložka) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. V tejto súvislosti poukázal na § 19 ZoRK, podľa ktorého podanie žaloby na rozhodcovský súd má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd a vytvára prekážku litispendencie pre akékoľvek ďalšie žaloby v tej istej veci, ako aj § 106 ods. 3 OSP, podľa ktorého súd preruší konanie o neexistencii, neplatnosti alebo zániku zmluvy až do doby, než sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej. Spotrebiteľ má možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. spotrebiteľských) práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu naviac treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Oprávnený je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Oprávnený si navyše dovoľuje konštatovať, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov.

10/ Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. r) pôvodného zákona č. 258/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, ako aj aktuálne účinného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. v) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1). Platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku nielen lex specialis, ale aj lex posterior, a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 02.03.2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010, rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30.10.2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 1. marca 2011, sp. zn. 19Co 481/2010 (publikovaného na www.profipravo.cz), rozsudkom Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.06.2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, uznesením Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28.04.2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2010, uznesením Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.03.2009, sp. zn. 32 Cdo 1590/2008. Aj odborná literatúra pripúšťa použitie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore (napr. Hulmák, M. – Tomančáková, B.: Rozhodcovské konanie ako vhodný prostriedok riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Obchodnoprávna revue, 2010, č. 6 a 7, s. 168 a nasl. a 189 a nasl.; Nový, Z.: Spotrebiteľské úvery a rozhodcovské konanie. Jurisprudence, 2010, č. 7, s. 22 a nasl.). Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Je naviac logické, že pokiaľ by zo strany dlžníka došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t.j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve veriteľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská zmluva) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská zmluva výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Medzi oprávneným a povinným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Povinný svojím podpisom zo dňa 01.06.2012 vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy.

11/ Povinný sa k sťažnosti nevyjadril.

12/ Na základe súčinnosti poskytnutej Okresným súdom Michalovce, exekučný súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce, č.k. 10Csp/125/2020-288 z 17.04.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť

dňa 20.06.2023, bolo určené, že rozhodcovská zmluva, uzavretá medzi žalobcom (v postavení povinného v tomto exekučnom konaní) a žalovaným (v postavení oprávneného v tomto exekučnom konaní) dňa 01.06.2012 je neplatná. Okresný súd Michalovce, i napriek tomu, že povinný bol v zmluve o úvere č. 900302144 zo dňa 01.06.2012 (s ktorou súvisela rozhodcovská zmluva z 01.06.2012) označený obchodným menom, miestom podnikania, IČO-m a číslom živnostenského registra, a súčasne menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu, posúdil vzťah, ktorý na základe tejto zmluvy vznikol, ako spotrebiteľský a rozhodcovskú zmluvu posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná.

13/ Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

14/ Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentrácii a intervencii sa nepoužijú.

15/ Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

16/ Podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku, súd exekúciu zastaví v celom rozsahu alebo v časti, ak a/ po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku, b/ exekučný titul bol zrušený, c/ je tu dôvod podľa osobitného predpisu, pre ktorý sú uznanie alebo výkon cudzieho exekučného titulu neprípustné, ibaže ho bolo možné v konaní už skôr uplatniť (§ 54 ods. 2), d/ sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu.

17/ S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a zistil, že sťažnosť oprávneného nie je dôvodná. Vyšší súdny úradník správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Zároveň sudca poukazuje na znenie ustanovenia § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamieta sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

18/ Napriek tomu sudca ešte dodáva, že v čase rozhodnutia o sťažnosti už bolo právoplatne rozhodnuté aj Okresným súdom Michalovce, č.k. 10Csp/125/2020-288 zo dňa 17.04.2023, ktorým bolo definitívne vyriešené, že rozhodcovská zmluva medzi povinným a oprávneným, uzavretá na samostatnom liste papiera dňa 01.06.2012 je (absolútne) neplatná.

19/ Materiálnym predpokladom exekúcie je exekučný titul. Súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať (uznesenie Ústavného súdu SR z 20.04.2011, sp. zn. II. ÚS 165/2011). Oprávnenie preskúmať rozhodnutie z pohľadu či sa jedná o spôsobilý exekučný titul má v zmysle Exekučného poriadku jedine exekučný súd (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26.02.2013, sp. zn. 4M Cdo 8/2012). Rozhodnutie znejúce na peňažné plnenie, na ktorého podklade sa navrhuje vykonanie exekúcie, musí byť formálne vykonateľné už v dobe zahájenia exekučného konania. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (obdobne uznesenia Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 384/09 zo dňa 09.12.2009, sp. zn. I. ÚS 456/2011 z 23.11.2011). Jednou z podmienok formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu je aj právomoc, orgánu, ktorý exekučný titul vydal (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV.ÚS 78/2011-17 zo dňa 17. 03. 2011 č.k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18.02.2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09. 12. 2010; č.k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29.03.2011; č.k. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č.k. I. ÚS 379/2012-19 zo dňa 22.08.2012, sp. zn. IV. ÚS 104/2019 zo dňa 05. 11. 2019, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: 3 Cdo 164/96 zo dňa 27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23. 06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22.05.2013). Exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať, či exekučný

titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadí sa naň tak, akoby neexistoval (R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998, R 72/1998).

20/ Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami. Práve preto, že rozhodcovské súdy nepredstavujú zložku verejnej moci, ale súkromnoprávny orgán, platia pre nich určité pravidlá. Ich právomoc nie je daná len ustanoveniami zákona, právomoc je odvodená od rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky, v ktorej svoj súhlas vyjadria obe strany dohody. Len tak môže byť právomoc súkromnoprávneho orgánu daná. Keďže v prejednávanej veci bol predložený rozhodcovský rozsudok, vydaný Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom, dňa 22.07.2013 pod sp. zn. SR 00548/13, na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola Okresným súdom Michalovce vyhlásená za neplatnú, nepredstavuje vykonateľný exekučný titul v zmysle ustanovenia § 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Je tomu tak preto, že bol vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc vec prejednať a rozhodnúť. Exekučný titul vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie totiž považuje právna teória i súdna prax za rozhodnutie zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Na nulitný akt sa hľadí tak, akoby neexistoval. Takýto exekučný titul je potom v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku (vykonateľný exekučný titul v zmysle § 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku). Následkom uvedeného nedostatku je potom zastavenie exekúcie, k čomu správne dospel vyšší súdny úradník v napadnutom uznesení.

21/ Na základe vyššie uvedených skutočností a právnych dôvodov, keď sudca považoval rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka za správne a sťažnosť oprávneného za nedôvodnú v celom rozsahu, podľa ustanovenia § 250 ods. 1 CSP ju zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).
Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).